

Sociální média a sdílení

Účastníci si budou pojem soukromí neodmyslitelně spojovat se způsobem, jakým sdílí informace a komunikují na internetu s ostatními, zejména co se týče používání sociálních médií. Budou umět vysvětlit, jaké výhody a nevýhody jsou se soukromím na sociálních médiích spojené, a naučí se efektivně využívat nastavení soukromí na internetu.

Používání sociálních médií

1. část

Interakce ve třídě

Před začátkem této aktivity přilepte páskou na opačné strany místnosti nápisy SOUHLASÍM a NESOUHLASÍM. Účastníkům vysvětlíte, že se po přečtení jednotlivých výroků mají postavit k některé straně podle toho, jak silně s nimi daný výrok rezonuje. Pokud si nejsou jistí nebo se nedokážou rozhodnout, můžou se také postavit doprostřed.

Mezi jednotlivými výroky účastníky požádejte, aby svůj postoj vysvětlili. Každé téma se skupinou krátce prodiskutujte.

Řekněte studentům

Přečtu vám jeden výrok. Pokud s ním bezvýhradně souhlasíte, přejděte k nápisu SOUHLASÍM. Pokud s ním naprosto nesouhlasíte, přejděte k nápisu NESOUHLASÍM. Pokud jste na vázkách nebo se nedá říct, že by váš souhlas či nesouhlas byl stoprocentní, přejděte na místo mezi nápisy, které nejvíc odpovídá vašemu úhlu pohledu.

Mám účet na platformě sociálních médií, například na Facebooku, Twitteru, Snapchatu nebo Instagramu.

Sociální média používám každý den.

Můj profil na sociálním médiu, které používám nejvíc, je veřejný.

Na různých platformách sociálních médií, které používám, mám rozdílné přátele, sledující nebo spojení (jinými slovy na nich mám jiný, specifický okruh uživatelů).

Moje generace, v porovnání s generací předchozí, o informacích sdílených na platformách sociálních médií přemýšlí jinak.

Na zveřejňování konkrétních druhů obsahu používám rozdílné platformy sociálních médií.

Spektrum žádostí o přátelství

1. část

Řekněte studentům

Platforma sociálních médií představuje internetovou platformu, na které můžete navazovat spojení s jinými lidmi a komunikovat s nimi.

Zeptejte se studentů

O kterých platformách sociálních médií jste slyšeli?

2. část

Interakce ve třídě

Před začátkem následující aktivity přilepte páskou na opačné strany místnosti nápisy SOUHLASÍM a NESOUHLASÍM. Účastníkům vysvětlíte, že se po přečtení jednotlivých výroků mají postavit k jedné ze stran podle toho, jak silně s nimi daný výrok rezonuje. Pokud si nejsou jistí nebo se nedokážou rozhodnout, můžou se také postavit doprostřed.

Mezi výroky se skupinou krátce diskutujte. Použijte k tomu otázky pod jednotlivými výroky.

Řekněte studentům

Přečtu vám jeden výrok. Pokud s ním bezvýhradně souhlasíte, přejděte k nápisu SOUHLASÍM. Pokud s ním naprosto nesouhlasíte, přejděte k nápisu NESOUHLASÍM. Pokud jste na vázkách nebo se nedá říct, že by váš souhlas či nesouhlas byl stoprocentní, přejděte na místo mezi nápisy, které nejvíc odpovídá vašemu úhlu pohledu.

V rámci této aktivity se zamyslete nad účtem na sociálních médiích, který nejvíc využíváte.

Zeptejte se studentů

Můj profil na sociálním médiu je nastavený jako veřejný.

1. Mění se něco na tom, jak věci zveřejňujete na internetu? Jakým způsobem?
Pokud ne, proč tomu tak je?

Můj profil na sociálním médiu je určený jenom pro přátele nebo lidi, které opravdu

dobře znám.

1. Proč jste se rozhodli právě takhle?
2. Pokud by vaše příspěvky mohl vidět každý, zveřejňovali byste něco jiného? Co?

Mám na sociálním médiu přítele, sledujícího nebo spojení, které jsem ve skutečném životě nikdy osobně nepotkal(a).

1. Proč jste se s tímto člověkem stali přáteli? Proč vás sleduje nebo jste s ním v kontaktu? Seznámili jste se s tímto člověkem na internetu, nebo jste se nikdy předtím nijak nepotkali?
2. Jak byste takový vztah popsali?
3. Protože spolu komunikujete výhradně na internetu, má to nějaký vliv na podobu vaší komunikace? Jsou s tímto druhem komunikace spojené určité výhody? V čem spočívají případné nevýhody?

Zeptejte se studentů

Přijmu každou žádost o přátelství, sledování nebo spojení.

1. V čem je tento přístup výhodný? V čem případně spočívají jeho nevýhody?
2. Co se týče soukromí, hrají v něm žádosti o přátelství, spojení nebo sledování důležitou roli? Pokud ano, tak jakou? Pokud ne, proč tomu tak je?

Kdykoli potkám někoho nového, pošlu danému člověku žádost o přátelství, sledování nebo spojení.

1. Proč je to dobrý nápad? A proč špatný?

Odebral(a) jsem přátele, sledující nebo spojení.

1. Proč jste to udělali?

Zeptejte se studentů

Mezi mými přáteli, sledujícími nebo spojeními na internetu jsou moji rodiče, opatrovníci nebo učitelé.

1. Mění to něco na tom, jak zveřejňujete příspěvky?
2. Vyjadřují se někdy dospělí kolem vás k tomu, co na internetu zveřejňujete?
3. V čem můžou spočívat výhody (a v čem nevýhody) toho, že jste na internetu přáteli s vašimi rodiči, opatrovníky nebo učiteli, případně že je sledujete nebo jste s nimi ve spojení?

Některé věci na mém profilu můžou vidět i přátelé přátel nebo lidé, se kterými nemám na sociálním médiu přímé spojení.

1. Jaké věci?

Seznámil(a) jsem se se svým nastavením soukromí nebo jsem ho změnil(a).

1. Proč jste to udělali (případně proč ne)?
2. Dalo se v nastavení soukromí snadno vyznat, nebo vám připadalo složité? Jak by se tato nastavení dala zpřehlednit nebo změnit?

Jak velkou máte síť?

1. část

Řekněte studentům

Ted' si řekneme něco o tom, jak velký může být váš online okruh uživatelů v sociálních médiích.

Obsah (třeba fotka, video nebo textový příspěvek) se s uživateli může sdílet dvěma způsoby. Prvním je, že obsah můžete sdílet s výchozím okruhem uživatelů, který můžou tvořit jenom vaši přátelé, sledující nebo lidé, se kterými jste spojení. Případně sem můžou patřit i přátelé přátel. Druhým způsobem je pak to, že daný obsah může váš prvotní okruh uživatelů sdílet se svými přáteli, sledujícími nebo těmi, se kterými jsou spojení oni.

Můžete si vybrat i okamžitý okruh uživatelů, ale pak je mnohem náročnější mít pod kontrolou, s kým váš okruh uživatelů obsah dál sdílí nebo zveřejňuje.

Zeptejte se studentů

Řekněme, že nesdílíte obsah jenom se svými přáteli, sledujícími nebo s lidmi, se kterými jste spojení, ale také s jejich přáteli, sledujícími a lidmi, se kterými jsou spojení. S kolika lidmi tedy svůj obsah skutečně sdílíte?

2. část

Interakce ve třídě

Napište na tabuli následující rovnice nebo výsledky.

Řekněte studentům

Podíváme se na pár čísel. Například pokud máte na platformě sociálních médií dva přátele, sledující nebo spojení a každý z nich má tři přátele, sledující nebo spojení, kolik maximálně lidí může (protože někteří přátelé, sledující nebo spojení se můžou opakovat) vidět obsah, který na platformě sdílíte?

1. Odpověď: $2 + 2 \times 3 = 8$

Pokud máte na platformě sociálních médií deset přátel, sledujících nebo spojení a každý z nich má deset přátel, sledujících nebo spojení, kolik maximálně lidí může vidět obsah, který na platformě sdílíte?

1. Odpověď: $10 + 10 \times 10 = 110$

Pokud máte tři sta přátel, sledujících nebo spojení a každý z nich má tři sta přátel, sledujících nebo spojení, kolik maximálně lidí může vidět obsah, který na platformě sdílíte?

1. Odpověď: $300 + 300 \times 300 = 90\,300$

Řekněte studentům

Tyto výpočty jsou založené na předpokladu, že váš okamžitý okruh uživatelů sdílí obsah se svým okamžitým okruhem uživatelů a že potom už k dalšímu sdílení nedochází. V mnoha případech se ale obsah může sdílet i dál, než jen mezi zmíněnými okamžitými okruhy uživatelů.

3. část

Zeptejte se studentů

Jaký máte pocit z toho, že tak velké množství lidí, které nejspíš ani všechny neznáte (jakkoli některé přátele svých přátel znát můžete), se může snadno dozvědět, co na internetu děláte? Co to může přinášet negativního a co pozitivního?

Proč je to důležité?

Změní to nějak způsob, jakým přemýšlíte o sdílení věcí na internetu? Proč ano? Nebo proč ne?

Sdílení na internetu

První diskuze

Řekněte studentům

Na internetu sice můžete obsah sdílet se zamýšleným okruhem uživatelů, po jeho zveřejnění se mu ale může dostat nečekané pozornosti.

Z médií sdílených na internetu se můžou stát „virály“, které se budou lavinovitě šířit po sociálních médiích, replikovat a nejspíš i remixovat.

Zeptejte se studentů

Mohl by někdo uvést příklad virálního média?

1. Pokud se nikdo neozve, zeptejte se jich na mémy, remixy nebo oblíbená videa, která viděli nebo sdíleli s přáteli.

Interakce

Interakce ve třídě

Pro posílení konceptu ukažte příklad, který zapadá do místního nebo regionálního kontextu vás nebo účastníků.

Druhá diskuze

Řekněte studentům

Virální média vám můžou přijít vhod, pokud chcete přitáhnout pozornost ke své práci. Nežádoucí pozornost s sebou ale může přinést i obtěžování nebo kyberšikanu. Soukromé video, které unikne na veřejnost nebo ho někdo sdílí bez vašeho svolení, může poškodit vaše dobré jméno.

Zeptejte se studentů

Jakými způsoby se může na internetu obsah o vás šířit i mimo zamýšlený okruh uživatelů? Jaký to může mít případně dopad na vás a vaši dobrou pověst?

Možnosti nastavení soukromí na platformách sociálních médií

1. část

Řekněte studentům

Probrali jsme některé z důvodů, proč se někdy nehodí zveřejňovat veškeré aktivity na internetu. Teď se podíváme na to, jak se dá soukromí na internetu spravovat.

2. část

Interakce ve třídě

Mezi jednotlivými otázkami použijte výroky pod nimi a podrobněji otázky prodiskutujte.

Řekněte studentům

Je vhodné mít pro různé druhy informací různá nastavení soukromí?

1. Můžete se zamyslet nad tím, že různé druhy informací vyžadují různé úrovně soukromí. Dejme tomu, že chcete sdílet fotku své tváře, tweet na téma svého politického nebo náboženského přesvědčení nebo příběh ve formě legračního videa. Každý příspěvek by měl mít jiný okruh uživatelů.

Je možné mít u různých lidí různá nastavení soukromí? Vidí třeba vaši rodiče, opatrovníci nebo přátelé na vašich účtech sociálních médií to samé?

1. Účastníci by třeba chtěli, aby jejich příspěvky nemohli okomentovat členové rodiny, ale jejich přátelé naopak ano.

Udělal byste si někdy čas na to, abyste si zpětně prošli veškerý obsah, ve kterém jste označení? Proč ano (případně proč ne)?

1. Můžete třeba odstranit veškerý obsah, který vám je nepříjemný (například fotku ze dne, kdy vám účes vážně nesedl, nebo příspěvek, který nechcete sdílet).

Na některých platformách sociálních médií, třeba právě na Facebooku, můžete svoje nastavení změnit. Takže než se na vašem profilu něco zveřejní, musíte to nejprve schválit. Je to podle vás dobrý nápad? Proč ano? A proč ne?

1. Dá se tak lépe předejít tomu, aby na vašem účtu na sociálním médiu nezůstal obsah, který je vám nepříjemný. Nemůžete ale zabránit tomu, aby člověk zveřejňující obsah, daný obsah nesdílel na svém účtu s přáteli, sledujícími a lidmi, se kterými je ve spojení.

Proč by někdo mohl chtít omezit možnost vyhledání své osoby? Můžete uvést nějaký příklad?

1. Patrně nebudete chtít, aby vás na sociálním médiu kontaktovali nebo vám posílali nevyžádané zprávy cizí lidé či lidé, které neznáte natolik, abyste byli přáteli, sledovali je nebo s nimi byli ve spojení.

Máte mezi svými přáteli, sledujícími nebo spojeními na internetu svoje rodiče nebo opatrovníky? Učitele? Jiné dospělé?

1. Mění to druh obsahu, který sdílíte, nebo s kým daný obsah sdílíte?

Pokud rodiče, opatrovníci nebo učitelé chtějí vidět váš profil, musí být s vámi přátelé, sledovat vás nebo být s vámi ve spojení?

1. Účastníci by se měli zamyslet, jestli jejich vlastní nastavení soukromí umožňuje, aby jejich profily na sociálních médiích byly veřejně viditelné. Pomozte jim se zamyslet nad dalšími způsoby, jak se jejich rodiče, opatrovníci nebo učitelé můžou na jejich profily podívat.

Je možné mít na různých platformách sociálních médií různá nastavení soukromí? Jsou vaše tweety na Twitteru veřejné, nebo soukromé? Kolik lidí může vidět vaše příběhy na Snapchatu? Kolik lidí se může podívat na váš instagramový kanál? Můžou se na vaše videa na YouTube dívat i ostatní? Můžou lidi vidět na Facebooku kromě vašeho profilového obrázku i další fotky?

1. Pokud to účastníci nevědí, vysvětlete jim, že všechny tyto možnosti najdou v nastavení soukromí.

Tweetujete pod svým skutečným jménem nebo pod pseudonymem? Proč?

1. Účastníci nemusí chtít, aby veřejnost znala jejich skutečné jméno. V takové situaci může být vhodné použít pseudonym.

3. část

Interakce ve třídě

Rozdělte účastníky do dvojic.

Řekněte studentům

Dobře víme, že orientace v nastavení soukromí může být někdy složitá.

Ve dvojicích během několika minut vymyslete otázku nebo komentář týkající se nastavení soukromí.

Interakce ve třídě

Dejte účastníkům pět minut, aby vymysleli nějakou otázku nebo komentář týkající se nastavení soukromí. Požádejte je, aby ji řekli celé skupině a zodpověděli všechny předložené otázky. Než jim řeknete odpověď, vyžádejte si nejprve odpovědi od všech ostatních účastníků.

Pokud máte k dispozici počítač nebo mobilní zařízení s přístupem k internetu, ukažte jim, jak se nastavení soukromí na internetu spravují.

Zadání

Průvodce

Řekněte studentům

Povídání o soukromí na sociálních médiích už máme za sebou. Teď si téma trochu rozšíříme. Vytvoříme si průvodce, který se dá použít k tomu, aby se to co vy naučili i ostatní.

V příští půlhodině jednotlivě vytvořte stručného průvodce, který ostatním pomůže:

1. přemýšlet o okruhu uživatelů jejich příspěvků na sociálních médiích
2. zamyslet se nad tím, co chtějí sdílet veřejně a co uchovat v soukromí, a proč
3. zvážit, proč může být vhodné zkontrolovat nebo upravit nastavení soukromí na sociálních médiích
4. přijít na to, jak u různého obsahu nakonfigurovat různá nastavení soukromí a proč by bylo dobré to udělat

Tento průvodce může mít libovolný formát. Můžete sepsat průvodce, který bude uvádět jednotlivé potřebné kroky a mít formu příručky, začlenit do něj obrázky nebo vývojový diagram, případně použít jakýkoli jiný způsob, o kterém se domníváte, že ostatním pomůže se tyto věci naučit. Buďte kreativní! Co by tento průvodce měl také umět:

1. sdělit čtenářům, jak se na platformě sociálních médií dají kontrolovat a měnit nastavení soukromí
2. odpovědět na otázky týkající se nastavení soukromí, o kterých se domníváte, že jsou důležité (tyto otázky budou vycházet z předchozích diskuzí ve skupině)

Zadání

Vyzvěte účastníky, aby si vybrali různé platformy, takže jich společně proberete víc. Dejte účastníkům třicet minut na dokončení tohoto zadání.